

Zesde Bijbelstudie uit het boekje van ds. W. Visscher 'Gebeden', hoofdstuk 8

Zingen: Lofzang van Maria : 1 en 3

Gebed

Lezen: 1 Samuël 2 : 1-10

Mededelingen: zie briefje van de secretaresse

Inleiding

We zijn met onze Bijbelstudies gekomen bij de lofzang van Hanna: 1 Samuël 2: 1-11. In ons Bijbelstudieboekje is dat hoofdstuk 8. Als we Schrift met Schrift vergelijken, dan zingt Hanna haar psalm voor zij samen met haar man Elkana terugkeert naar hun huis in Rama. Samuël achterlatend bij Eli. Zij mag onder de inspiratie van de Heilige Geest uiting geven aan haar persoonlijke ervaringen, maar sterker nog, haar psalm is vooral een geloofslied. Haar persoonlijke ondervindingen liggen ingebed in de veel bredere verbanden van Gods heilshandelen. Ze zingt in haar lied de lof des Heeren. Waarover gaat het? Over de Heere, over Zijn werk en over Zijn Koninkrijk.

Profetische psalm

Haar geest mag mediteren over de Heere en Zijn grote werken. Terwijl haar kind in haar lichaam groeide, groeide in haar geest een psalm. Zoals later ook bij Zacharias de overdenking van Gods grote daden in zijn geest kwam, zo is het ook bij Hanna gegaan. En nu, nu zij haar kind heeft ontvangen en gedurende drie jaren bij zich heeft mogen houden, breekt het uur aan waarop haar lied geboren wordt. Ze kan dan niet meer zwijgen. Evenals ze de geboorte niet kon tegenhouden, zo kon ze ook dit niet tegenhouden. Die psalm moest gehoord worden. Alweer een goddelijk moeten. Omdat God er de Schepper van is, daarom kan zij niet zwijgen. Met een verheugd hart kan ze ook zingen op het moment van afscheid nemen. Er is vreugde, dankbaarheid en verwondering. Haar zicht op God en Zijn verlossingsdaden overstemt alles. Alle andere gevoelens en gewaarwordingen zijn aan de dankbaarheid over God en Zijn genade ondergeschikt.

Het is een psalm, maar een psalm, die het karakter van een profetie krijgt. *Waar hangt dat mee samen?* God zal naast het koningschap ook het profetenambt in Israël een plaats gaan geven. Straks zal Samuël een profeet zijn, hier is zijn moeder al een profetes. In deze lofzang van Hanna krijgen allerlei thema's een plaats. Thema's die straks door profeten nader worden uitgewerkt.

We horen haar zingen over de overwinning op de vijanden; over de heiligheid en genade van God; over de hoogmoed van de spotters en hoe de Heere hen zal onderwerpen. Over onvruchtbaren die gezegend worden, over nederigen die verhoogd worden en over vijanden die vernietigd worden. Ook over de verhoging van de koning; de koning in wie de grote Koning van de toekomst wordt afgebeeld.

God en Zijn deugden

Hanna begint bij zichzelf. Dat is best te begrijpen, want zij heeft een grote weldaad van de Heere ontvangen. En onder de indruk van die weldaad spring ze vreugde op. Het jubelt in haar binnenste. Haar verdriet was groot, ze ging gebukt onder haar kinderloosheid, ze voelde zich neergebogen. Haar eer lag in het stof.

Maar nu is het anders, volkomen anders. Nu geen verdriet, maar vreugde. Nu is haar hoorn verhoogd. Ze kan en mag fier haar hoofd opheffen. Ze heeft een weerwoord op de spottende woorden van Peninna. God Zelf heeft die vrouw beschaamd. Hanna heeft Gods heil gezien. Een alles omvattend heilswerk. Haar kind dat ze kreeg mag ze nu aan de Heere en Zijn dienst afstaan, hij krijgt een plaats in dat werk dat God bezig is te doen voor Zijn volk.

God is een Hoorder der gebeden, Die Zich over haar heeft ontfermd. En Zijn lof wil ze bezingen. Zijn Naam grootmaken. Zijn deugden roemen. Lees het maar in deze lofzang.

Hij is heilig en volmaakt, zonder vlek of rimpel. Zonder enig gebrek. Hij staat boven allen. Niemand is met Hem te vergelijken. Zijn heiligheid vraagt van al Zijn schepselen ook heiligheid. Maar Hij is niet alleen heilig, maar ook een Rots (steen), de Machtige, de Onveranderlijke. En daarin is Hij de geheel Enige. Zo heeft Hanna Hem leren kennen. Hij heeft haar moederschoot geopend tegen alle menselijke verwachtingen in. Verder noemt zij Hem in vers 3 de God der wetenschappen. Meervoud. Hij is alwetend; er is geen doorgronding van Zijn verstand, zegt Jesaja in hoofdstuk 40: 28). Hij weet ook hoe Hij een onvruchtbare vruchtbaar kan maken. Hoe Hij een zondaar zalig kan maken. Hanna noemt nog een deugd van God op: rechtvaardig en recht is Hij. In Hem is het onrecht nooit gevonden en ieder schepsel zal zich moeten verantwoorden en ieder zal onderworpen zijn aan Zijn rechtvaardig oordeel.

Is het niet verwonderlijk dat Hanna vol is van God? Hij is zoals Hij is, zo heeft ze Hem leren kennen. Maar Hanna is nu ook zoals zij is. Dankbaar voor haar kind dat ze in Silo bij de Heere achter mag laten, dankbaar vooral voor de God die haar dit kind gaf. Zo vol is zij, dat ze er uiting aan moet geven. Vandaar deze psalm.

Gods voorzienig beleid

Wie zijn wij tegenover deze God? Een nietig schepsel: beperkt, onmachtig en vooral schuldig. Wie zou Hem durven tegenspreken? Wie zou het beter weten dan God en dat Hij de dingen eigenlijk heel anders zou moeten doen? Ook al is Zijn doen soms raadselachtig? Toch pas het dat wij de hand op mond moeten leggen en Gods wijze wegen te aanbidden. En de dingen die wij niet begrijpen kunnen, eenvoudig aan God over moeten laten.

Juist de dingen die wij niet kunnen begrijpen. De wondere wijze waarop de Heere alle dingen bestuurt en beschikt. En wij kunnen met ons beperkte en geschonden verstand de vragen niet beantwoorden. Ja, wij lopen hopeloos vast als wij het toch zelf gaan proberen.

Hoe staat het in vers 4? De boog der sterken wordt gebroken en die struikelen worden met kracht omgord. En vers 5? Die genoeg te eten hebben, raken in gebrek en zij die honger lijden, worden met brood verzadigd. De vrouw die onvruchtbaar was, ontvangt een kind en

zij die wel kinderen kreeg, wordt krachteloos. Vervolgens vers 6: Nu eens doodt de Heere, dan weer maakt Hij levend. Nu eens vernedert Hij, dan weer verhoogt Hij. De een maakt Hij arm en de ander geeft Hij rijkdom (vers 7). De geringe en de verdrukte – de paria – geeft Hij een ereplaats, naast prinsen en wereldgroten; met mensen die meetellen in de wereld doet Hij het laag aflopen (vers 8).

Dit doet de Heere, omdat Hij de soevereine God is, Die als de pottenbakker doet met het leem dat hij aan het bewerken is. Hij heeft alles gemaakt. Nee, Hij vergist Zich niet. Het loopt Hem niet uit de hand. Hij doet geen onrecht (Ps. 92:8 berijmd).

Wat Hij doet is alles volmaakt, al zien wij het nu nog niet. Wel met geloofsogen zoals Hanna hier doet. Dan worden de ondoorzichtige dingen duidelijk. En wat nog niet duidelijk is, geven we gaarne in Gods handen, opdat Hij elk ding schoon zal maken op Zijn tijd. Dan zal elk Hem juichend eren. Hier in Hanna's psalm is de taal van het geloof. Zij mag iets zien van de alwijze Godsregering, ja ze is zelfs vol van God. Daarom mag zij het zeker weten: God, al is Hij niet na te rekenen, doet niets verkeerd. Hij werkt op het heil van zondaars aan. Hij houdt Zijn doel in het oog. Zijn Rijk is bezig te komen. Daar is al Zijn werk op gericht.

Gods Koninkrijk

Hanna is in het profetisch vergezicht haar eigen tijd ver vooruit. Van een zichtbaar koningschap is in Israël nog geen sprake. Maar het staat te komen. Er komt een koning en met hem een koninkrijk en met dat koninkrijk komen ook onderdanen van de koning. Die onderdanen mogen op de bescherming van de koning rekenen. Voorlopig is het nog een koninkrijk in het midden van een zondige en vijandige wereld. Tegenstanders kunnen het Godsrijk veel kwaad aandoen. Toch kunnen ze niet verder gaan dan hun wordt toegestaan. Ze hebben op een gegeven moment de grens bereikt: tot hiertoe en niet verder. Dan moeten ze zwijgen in de duisternis. Dan zullen ze verpletterd worden (vers 9). Er staat dat de Heere uit de hemel over hen zal donderen. Hanna hoort die donder al rommelen. Maar... het noodweer zal haar niet treffen, noch iemand anders die van het Rijk een burger mag zijn.

Als de Heere in Zijn rechtvaardig wereldbestuur dat rijk vestigt, bestuurt Hij Zelf de weg van de koning van dat rijk. Hij zal er zorg voor dragen dat men die koning erkent en zich voor hem buigt. Hij zal zijn hoorn verhogen, Hem een naam geven boven alle naam. Ja, die koning mag rusten op Gods trouw.

Wellicht vraagt u zich af: aan wie denkt Hanna? Wie zal die koning zijn?

Zij noemt Die koning ook Gods Gezalfde. Wie zal dat zijn? Het is duidelijk dat Hanna zelf die naam nog niet in kan vullen. Zo ging het bij de profeten in het algemeen ook. Zij werden door de Geest der profetie geroepen om dingen te zeggen aangaande een nabije of verre toekomst. Al wisten ze vaak niet precies de draagwijdte en het gewicht van hun woorden. We komen dat ook tegen bij de brief van Petrus, 1 Petrus 1 : 10 en 11: *'Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u geschied: Onderzoekende, op welken of hoedanige tijd de Geest van Christus, die in hen was, beduidde en tevoren getuigde het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende.* De Heere heeft veel dingen nog voor de volgende generaties

bewaard. Hanna heeft het gezien, maar zeker niet doorgrond. Nemen we het verdere verloop van de geschiedenis erbij, dan weten we dat er inderdaad een koning zal komen. Ja, een gezalfde koning. Straks zal die zichtbare koning er zijn. Eerst Saul, daarna David. Met name zal het bij David in vervulling gaan. Zijn hoorn zal verhoogd worden. Hij zal triomferen. Voor hem zullen gehele volken zich buigen. Zijn woord is wet, Zijn troon staat vast. Zo komt het Rijk, het Gods rijk. Hanna heeft al meer mogen zien dan anderen, maar is dit alles wat zij ziet en waarvan zij zingt? Maar wie met geloofsogen dit mag aanschouwen, mag ook nog een stukje verder kijken. Al wordt het beeld niet helderder, maar het is wel zeker dat er nog meer komen zal. David is niet de laatste koning en ook niet de grootste gezalfde. Nog verder in de toekomst wordt Hij zichtbaar die de echte Koning en de ware Gezalfde zal zijn. De eeuwige Koning die in het eeuwige Godsrijk zal regeren. Hij, aan Wie God de troon van zijn vader David geven zal (zie Lukas 1 : 32 en 33) en Die over het huis van Jakob Koning zal zijn in eeuwigheid en aan Wiens Koninkrijk geen einde zal zijn.

Wat Hanna moest zeggen, heeft ze gezegd, meer kan ze nog niet zeggen. Zelfs als ze meer zou hebben gezien, dan zijn dat nu nog dingen die het een mens niet geoorloofd zijn uit te spreken (vergelijk dit met 2 Kor. 14:4). Soms geeft God zulke vergezichten, maar dan moet dat gezicht nog even verzegeld worden. Wat Hanna wel gezegd heeft, is genoeg. Zij mocht het weten, en door haar woorden weten wij het ook. De grote God is bezig Zijn zaligmakers werk te doen. Hij is ook op weg naar de Koning van dat Rijk. De Rijksgezalfde.

Lezen we verder in het N.T. dan staat Hanna naast haar zuster, Maria, de moeder des Heeren. Ook Maria gaat straks zingen. Leg die beide lofzangen maar naast elkaar. Het lied van Maria lijkt op dat van Hanna. Dezelfde thema's komen we hier tegen: ook zij spreekt over God, de God des heils. Maar ook over Zijn werk in vernedering en verhoging. Zij spreekt over de Verlosser. Er liggen eeuwen tussen die twee, maar in het geloof zijn ze één. Zusters in het geloof. Dominee den Butter noemt ze zelfs *tweelingzusters*.

Al mediterend komt de vraag op ons af: wat zal de Heere met ons doen, nu en straks: verhogen of vernederen? Wij mogen meer zien van het heilswerk dan Hanna in haar dagen. Wat een verwondering: dit stukje poëzie tussen het proza van het eerste boek van Samuël. Inspireert het ons ook om te gaan zingen? Waarom gaat een mens zingen? Als hij/zij het met woorden niet meer kan *zeggen*. Dan klimt het hart nog een treetje hoger en dan kan het niet anders of het loflied klinkt op met stem en snaren. Dat Koninkrijk krijgt ook een koor. Een gemengd koor. Mannen, vrouwen en kinderen samen. Een ogenblik is Hanna de koorleider, daarna David ook een poosje, vervolgens Asaf, Ethan, Heman, Zacharias, Maria en Simeon. Weet u wat de naam van dat koor is? Soli Deo Gloria. Het steeds terugkerend thema van de zang is de eer van God en van het Lam. Hallelujah! Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen, want onze Koning is van Israëls God gegeven.

Met dat lied willen we deze inleiding besluiten, *Psalms 89 : 8*:

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Israëls God gegeven.